

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ІСТОРИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра новітньої історії України

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ДЕРЖАВНІ ІНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ
ПЕРІОДУ НЕЗАЛЕЖНОСТІ
для студентів

галузі знань 03 Гуманітарні науки
спеціальності 032 Історія та археологія,
освітній рівень Перший (бакалаврський)
освітні програми Історія України та культурна антропологія
(з поглибленим вивченням іноземних мов)
вибірковий блок Історія України в новітню добу: людина, суспільство, держава
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання	<u>денна</u>
Навчальний рік	<u>2021/2022</u>
Семестр	<u>8</u>
Кількість кредитів ECTS	<u>4</u>
Мова викладання, навчання та оцінювання	<u>українська</u>
Форма заключного контролю	<u>іспит</u>

Викладачі: кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри новітньої історії України
Вербовий О. В.; кандидат історичних наук, асистент кафедри новітньої історії
України Шкабко С. І.

Пролонговано: на 2022/2023 н. р. «29» 08 2022 р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н. р. (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2021

Розробник(и): Вербовий О. В. кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри новітньої історії України
Шкабко С. І. кандидат історичних наук,
асистент кафедри новітньої історії України

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри новітньої історії України

_____

(підпис)

(Андрій ПИЖИК)

(прізвище та ініціали)

Протокол № 11 від «29» серпня 2021 р.

Схвалено науково-методичною комісією історичного факультету

Протокол від «26» серпня 2021 року № 7

Голова науково-методичної комісії

_____

(підпис)

(Наталія ТЕРЕС)

(прізвище та ініціали)

1. Мета дисципліни – опанування здобувачами освіти суті історичних процесів, що відбувалися в Україні від 1991 р до сучасності, усвідомлення їх об’єктивного характеру, взаємозв’язку та взаємозалежності, а також закономірностей розвитку, ролі об’єктивних та суб’єктивних чинників в історії; вміння працювати із вітчизняними та зарубіжними історичними джерелами пов’язаними з дослідженням становлення та розвитку державних інституцій України періоду незалежності.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати* сучасні методи історичного пізнання; історичний термінологічно-понятійний апарат; характер і особливості історичного процесу в Україні.

2. *Вміти* самостійно поглиблювати свої знання шляхом пошуку й опрацювання нової інформації з використанням сучасних технічних засобів; науково оцінювати роль суб’єктивних та об’єктивних чинників в історичному процесі, подіях і явищах.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Навчальна дисципліна передбачає формування вміння критичного та незаангажованого аналізу історичних фактів та процесів стосовно діяльності державних інституцій України періоду незалежності. Аналізуються етапи становлення та розвитку державних інституцій України з 1991 р. до сучасності. Висвітлюються питання нормативно-правового забезпечення діяльності державних інституцій в Україні в роки незалежності та його еволюція. Розкриваються особливості діяльності центральних та місцевих органів влади, законодавчо-представницьких та виконавчих органів влади в Україні. Досліджуються питання реформування державних інституцій України в світлі євроінтеграційних процесів в Україні.

4. Завдання (навчальні цілі) – здатність здійснювати аналіз явищ і подій сучасної історії України застосовуючи принципи та методи історичної науки; формування вмінь студентів системно й історично аналізувати суспільно-політичні процеси, що відбувалися в Україні та впливали на формування та еволюцію державних інституцій України періоду незалежності; вироблення навичок компаративного бачення світових процесів 1991-2021 рр.; усвідомлення взаємозв’язку між фактами, подіями, явищами і процесами у минулому України та світу та на сучасному етапі.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати наукову хронологію, періодизацію і характеристики основних етапів становлення та розвитку державних інституцій України періоду незалежності	Лекція	Іспит, набрання не менше 60 % балів	5%
1.2	Знати основні тенденції історичного розвитку України в конкретні історичні періоди	Лекція	Іспит, набрання не менше 60 % балів	5%
1.3	Знати найважливіші факти, події та процеси історії державотворення України	Лекція, самостійна робота	Есе, набрання не менше 60 % балів; Іспит, набрання не менше 60 % балів	15%

2.1	Вміти всебічно розглядати проблему дослідження з використанням відповідних джерел і наукової літератури з історії становлення державних інституцій України періоду незалежності	<i>Семінарське заняття</i>	<i>Робота на семінарському занятті; набрання балів на кожному семінарському занятті; Іспит, набрання не менше 60 % балів</i>	15%
2.2	Вміти інтерпретувати інформацію з різноманітних джерел	<i>Семінарське заняття</i>	<i>Робота на семінарському занятті; набрання балів на кожному семінарському занятті</i>	10%
2.3	Вміти досліджувати життя та діяльність конкретних людей у контексті їхньої історичної доби	<i>Самостійна робота, контрольна робота</i>	<i>Есе, набрання не менше 60 % балів; Контрольна робота, набрання не менше 60 % балів</i>	10%
2.4	Вміти робити висновки про результати діяльності осіб, спільнот та структур у конкретні історичні епохи	<i>Семінарське заняття, самостійна робота</i>	<i>Робота на семінарському занятті; набрання балів на кожному семінарському занятті; Есе, набрання не менше 60 % балів</i>	10%
2.5	Вміти з'ясувати взаємозв'язок між історичними подіями, явищами, процесами, що впливали на формування та функціонування державних інституцій України періоду незалежності, формулювати власну думку, обґрунтовувати висновки та оцінки	<i>Лекція, семінарське заняття, контрольна робота</i>	<i>Робота на семінарському занятті; набрання балів на кожному семінарському занятті; Контрольна робота, набрання не менше 60 % балів; Іспит, набрання не менше 60 % балів</i>	15%
2.6	Вміти виявляти і опрацьовувати належним чином джерела інформації з історії державних інституцій України періоду незалежності	<i>Самостійна робота</i>	<i>Есе, набрання не менше 60 % балів</i>	5%
4.1	Приймати і обґрунтовувати рішення, що дозволяють виявляти спільні й відмінні риси в підходах українських і зарубіжних істориків до історії державних інституцій України періоду незалежності	<i>Лекція</i>	<i>Іспит, набрання не менше 60 % балів</i>	10%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни/ Програмні результати навчання	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	4.1
Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему	+		+	+		+		+		+
Знати сутність та особливості українського державотворення в різні історичні періоди		+		+	+		+		+	+
Знати особливості суспільно-політичних та національно-культурних процесів в радянській Україні за доби тоталітаризму	+								+	+
Знати найважливіші події та аналізувати процеси державотворення в сучасній Україні		+	+	+		+		+		

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Робота на семінарських заняттях: РН2.1, РН2.2, РН2.4, РН2.5 – 30 балів/18 балів *.

2. Самостійна робота 1 та 2 (есе): РН1.3, РН2.3, РН2.4, РН2.6 – 20 балів/12 балів *.

3. Контрольна робота 1 та 2: РН2.3, РН2.5 – 10 балів/6 бали *.

* Максимальний бал / пороговий бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.

- підсумкове оцінювання:

- форма оцінювання – іспит;

- максимальна кількість балів які можуть бути отримані студентом – **40 балів**;

- результати навчання які будуть оцінюватись – знання наукової хронології, періодизації і характеристики основних етапів становлення та розвитку державних інституцій України періоду незалежності, основних тенденцій історичного розвитку України в конкретні історичні періоди, найважливіших фактів, подій та процесів державотворення України; вміння всебічно розглядати проблему дослідження з використанням відповідних джерел і наукової літератури з історії становлення державних інституцій України періоду незалежності, з'ясувати взаємозв'язок між історичними подіями, явищами, процесами, що впливали на формування та функціонування державних інституцій України періоду незалежності, формулювати власну думку, обґрунтовувати висновки та оцінки, виявляти і опрацьовувати належним чином джерела інформації; вміння приймати і обґрунтовувати рішення, що дозволяють виявляти спільні й відмінні риси в підходах українських і зарубіжних істориків до сучасної історії України;

- форма проведення і види завдань – **письмовий іспит**, в білеті 4 запитання, які потребують розгорнутої відповіді (кожна відповідь на запитання оцінюється від 0 до 10 балів);

- Для отримання загальної позитивної оцінки з дисципліни оцінка за іспит **не може бути меншою 24 балів**.

- Студент не допускається до заліку, якщо під час семестру набрав **менше ніж 36 балів**.

7.2 Організація оцінювання:

Оцінювання студентів здійснюється у двох формах: поточний контроль (робота на семінарських заняттях, есе, контрольні роботи) і підсумковий контроль (іспит).

Загальна сума балів – 100 балів (із них, поточний контроль 60 балів; підсумковий контроль – 40 балів).

Змістовий модуль 1 Центральні органи влади України			Змістовий модуль 2 Місцеві органи влади в Україні			Іспит
30 залікових балів (максимум) 18 балів (мінімум)			30 залікових балів (максимум) 18 балів (мінімум)			40 балів максимум
Семінарські заняття	Самостійна робота	Контрольна робота	Семінарські заняття	Самостійна робота	Контрольна робота	
15 максимум	10 максимум	5 максимум	15 максимум	10 максимум	5 максимум	
9 мінімум	6 мінімум	3 мінімум	9 мінімум	6 мінімум	3 мінімум	24 бали мінімум

Перелік видів аудиторної роботи на семінарських заняттях та їх оцінка (в балах)

На семінарських заняттях оцінювання здійснюється за 12-ти бальною, яка в подальшому переводиться в залікові бали. Результати роботи на семінарському занятті оголошуються студентам індивідуально після кожного семінарського заняття.

<i>Види роботи на семінарському занятті</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
Доповідь на семінарському занятті	5
Доповнення на семінарському занятті	3
Участь у дискусії на семінарському занятті	3
Узагальнення, підведення підсумку семінарського заняття	2
Письмова самостійна робота на семінарському занятті	5
Експрес-контроль на семінарському занятті	1

Таблиця переведення балів у середньостатистичні показники

Бали за семінарське заняття	Середні бали
12	5,0
11	4,8
10	4,6
9	4,3
8	4,0
7	3,8
6	3,6
5	3,4
4	3,2
3	3,0
2	2,8
1	2,6

Таблиця переведення балів за роботу на семінарських заняттях у залікові бали.

Середній бал за роботу на семінарських заняттях (з одного змістового модуля)	
Залікові бали	Середній бал
15	5,0
14	4,9 – 4,8

13	4,6 – 4,7
12	4,5
11	4,4
10	4,3
9	4,2
8	4,1
7	4,0
6	3,8 – 3,9
5	3,6 – 3,7
4	3,4 – 3,5
3	3,2 – 3,3
2	3,1
1	3,0
Менше 30 балів набраних за роботу на семінарських заняттях не зараховуються оскільки становлять менше 60% і в залікові бали не переводиться	

САМОСТІЙНА РОБОТА

Предметом самостійної роботи студентів є опрацювання ними як окремих тем програми дисципліни в цілому, так і деяких розділів тем. Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем у формі написання есе з 1 та 2 змістових модулів дисципліни. Самостійна робота студентів оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів.

7.2.2. Індивідуальне творче завдання – до 20 % балів.

Вимоги до есе:

- обсяг не більше 10 сторінок;
- самостійність у викладі матеріалу;
- здавати у роздрукованому вигляді і в електронному на адресу

olexij_v_verbovyj@ukr.net

Структура есе	Бали (максимум)
Актуальність обраної теми	1
Мета дослідження	1
Завдання наукової роботи	1
Аналіз джерельної бази та історіографії	2
Виклад фактичного матеріалу	2
Аналізу проблеми, самостійність висновків	3

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

По завершенні вивчення кожного змістового модулю студент пише контрольну роботу. Участь всіх студентів в контрольному заході обов'язкова. Контрольна робота проводиться у письмовій формі і виконується на останньому занятті із кожного змістового модулю курсу. Максимальна кількість балів, яку можна набрати за контрольну роботу – 5 балів.

Студент, який з поважної причини пропустив контрольну роботу, зобов'язаний надати відповідний документ і викладач за погодженням з деканатом призначає нову дату її проведення.

Критерії оцінювання модульного контролю у вигляді контрольної роботи (оцінюється в діапазоні від 0 до 5 балів):

Теоретичні питання:

а) глибоке розкриття теоретичного питання	5 балів;
б) повна коротка відповідь	4 бали;
в) неповна відповідь	2-3 бали;
г) незадовільна відповідь чи повністю відсутня	0-1 балів.

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий контроль знань студентів у формі іспиту

Екзаменаційний білет містить 4 теоретичні запитання, що потребують розгорнутої відповіді.

Відповідь на **теоретичне запитання** оцінюється від 0 до 10 балів відповідно до наступних критеріїв:

- глибоке, теоретично обґрунтоване, фактологічно наповнене розкриття питання – **9-10 балів;**
- розкриття питання з фактологічною аргументацією – **7-8 балів;**
- неповне розкриття питання – **4-6 балів;**
- висвітлення окремого аспекту питання – **1-3 бали;**
- відсутність відповіді з питання – **0 балів.**

Студент, який дав відповідь на всі питання екзаменаційного білету і набрав не менше 24 балів додає у свій актив певну суму балів, яка додається до балів набраних студентом за результатами поточного контролю.

Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж *критично-розрахунковий мінімум* – **36 балів** необхідно у визначені викладачами дні пройти співбесіду з пропущених семінарських занять і лекцій з тим, щоб набрати критичний мінімум і допуститися до перескладання іспиту.

При простому розрахунку отримаємо:

	Поточне оцінювання	Іспит	Підсумкова оцінка
Мінімум	36	24	60
Максимум	60	40	100

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

**8. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ, СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ, САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ**

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		лекції	семінари	самостійна робота
Змістовий модуль 1				
Центральні органи влади України				
1	Вступ. Джерела та історіографія курсу. Тема 1. Еволюція нормативно-правового забезпечення діяльності державних інституцій України	2		7
2	Тема 2. Верховна рада України	2	2	6
3	Тема 3. Президент України	2	2	6
4	Тема 4. Кабінет Міністрів України	2	2	6
5	Тема 5. Центральні органи влади зі спеціальним статусом	2	1	7
6	Тема 6. Центральні органи влади України у гуманітарній сфері	2		7
	<i>Контрольна робота 1</i>		1	
Змістовий модуль 2				
Місцеві органи влади в Україні				
7	Тема 7. Нормативно-правове забезпечення діяльності місцевих органів влади в Україні	2		7
8	Тема 8. Державні інституції Автономної Республіки Крим	2	2	6
9	Тема 9. Обласні органи влади в Україні	2	2	6
10	Тема 10. Районні органи влади в Україні	2	2	6
11	Тема 11. Місцеві органи влади в гуманітарній сфері	2		7
12	Тема 12. Державні інституції України в євроінтеграційних процесах	2	1	9
	<i>Контрольна робота 2</i>		1	
	ВСЬОГО	24	16	80

Загальний обсяг **120 год.**, в тому числі:

Лекцій – **24 год.**

Семінари – **16 год.**

Самостійна робота - **80 год.**

9. Рекомендована література та джерела:

Основна:

1. Конституція України. – К., 2021. – 64 с.
2. Закон України «Про регламент Верховної Ради України». – К., 2018. – 170 с.
3. 25 років незалежності: нариси історії творення нації та держави / Відп. ред.: В. А. Смолій; Кер. авт. кол.: Г. Боряк. – К., 2016. – 796 с.
4. Галаган Л. Вищі органи державної влади в Україні (1991-2012 рр.): формування та взаємодія / Л. Галаган. – К., 2013. – 174 с.
5. Державне управління та європейська інтеграція: еволюція поглядів: навчальний посібник / Д. В. Вітер та ін. – К., 2013. – 152 с.
6. Малкіна Г. М. Політична відповідальність у демократичному суспільстві: інституціональний аспект / Г. М. Малкіна. – К., 2010. – 326 с.

7. *Овчаренко В. А.* Місцеве самоврядування в Україні: історичні витоки, становлення та перспективи / В. А. Овчаренко. – К., 2014. – 911 с.
8. *Органи державної влади України* / В. Ф. Погорілко та ін.; Ред. В. Ф. Погорілко. – К., 2002. – 592 с.
9. *Органи публічної влади в Україні: теорія та практика* / Редкол.: О. П. Васильченко та ін. – Одеса, 2019. – 299 с.
10. *Пекарчук В. М.* Законодавчі та виконавчі органи державної влади в Україні: становлення та розвиток (90-ті роки ХХ – початок ХХІ століття) / В. М. Пекарчук. – Чернігів, 2018. – 205 с.

Додаткова:

1. *Армаш Н. О.* Державні політичні діячі: зарубіжний та вітчизняний досвід: навчальний посібник / Н. О. Армаш. – К., 2019. – 162 с.
2. *Борденюк В. І.* Місцеве самоврядування та державне управління: конституційно-правові основи співвідношення та взаємодії / В. І. Борденюк. – К., 2007. – 576 с.
3. *Виборчий процес 2019 року в Україні у світлі суспільних очікувань* / За ред. О. М. Майбороди. – К., 2019. – 231 с.
4. *Денисюк В. М.* Взаємодія держави та інститутів громадянського суспільства / В. М. Денисюк. – К., 2015. – 183 с.
5. *Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні: підручник* / Ред. С. Г. Серьогіна. – Харків, 2013. – 358 с.
6. *Децентралізація в Україні: законодавчі новації та суспільні сподівання* / Упоряд.: Н. А. Агафонова, І. В. Ворошилова, Ю. В. Данилюк. – К., 2015. – 412 с.
7. *Децентралізація публічної влади: досвід європейських країн та перспективи України* / О. М. Бориславська та ін. – К., 2012. – 209 с.
8. *Досвід децентралізації у країнах Європи* / За заг. ред. В. Б. Гройсмана. – К., 2015. – 765 с.
9. *Зозуля О. І.* Конституційно-правовий статус парламентських комітетів в Україні / О. І. Зозуля. – Харків, 2019. – 619 с.
10. *Інститут законодавства Верховної Ради України: новий вимір дослідницької служби парламенту* / Упоряд.: О. Л. Копиленко, Є. Р. Бершеда. – К., 2019. – 112 с.
11. *Інституційні засади законодавчої діяльності Верховної Ради України та її комітетів (аналітичний огляд)* / За ред. В. О. Зайчука. – К., 2017. – 53 с.
12. *Камінська Н. В.* Європейська система місцевого і регіонального самоврядування та Україна / Н. В. Камінська. – К., 2014. – 413 с.
13. *Куйбіда В. С., Смолова Л. М.* Відповідальність представницьких органів місцевого самоврядування в Україні: реалії та перспективи / В. С. Куйбіда, Л. М. Смолова. – К., 2016. – 323 с.
14. *Литвин В. М.* Президенти: політичне лідерство: світові реалії, українська практика: науково-популярне видання / В. М. Литвин. – К., 2019. – 461 с.
15. *Органи державної влади в Україні: структура, функції і тенденції розвитку* / Заг. ред. Р. Нижник. – Івано-Франківськ, 2003. – 284 с.
16. *Публічна адміністрація і громадяни: адміністративно-правове регулювання відносин* / За заг. ред. О. Ф. Андрійко. – К., 2017. – 371 с.
17. *Сидор М. Я.* Адміністративно-правові аспекти взаємодії місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування / М. Я. Сидор. – Львів, 2016. – 191 с.
18. *Сушинський О. І.* Кабінет Міністрів України: статус та організація діяльності: навчальний посібник / О. І. Сушинський. – Львів, 2004. – 76 с.
19. *Управління стратегічним розвитком об'єднаних територіальних громад: інноваційні підходи та інструменти* / С. М. Серьогін та ін. – Дніпропетровськ, 2016. – 275 с.
20. *Шаульська Г. М.* Механізми взаємодії громадськості з органами публічної влади в Україні / Г. Шаульська. – К., 2018. – 199 с.

10. Додаткові ресурси:

1. <http://www.rada.gov.ua> – Верховна Рада України
2. <http://www.president.gov.ua> – Президент України
3. <http://www.kmu.gov.ua> – Кабінет Міністрів України
4. <http://novitukr.history.knu.ua/> - кафедра новітньої історії України
5. <http://history.org.ua/> - Інститут історії України НАН України
6. <http://ipiend.org.ua> – Інститут політичних і етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса НАН України